

УДК 355.40:004.8

Сахневич Б.В., доцент кафедри бойового та логістичного забезпечення, факультету службово-бойової діяльності, Київський інститут Національної гвардії України Національної гвардії України, майор;

Федишен А.А., курсант факультету забезпечення державної безпеки, Київський інститут Національної гвардії України, солдат

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМАХ ВІЙСЬКОВОЇ РОЗВІДКИ

Сучасний розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ) докорінно змінює підходи до збирання, аналізу та інтерпретації розвідувальної інформації. Впровадження інтелектуальних систем у військову розвідку стає критично важливим напрямком забезпечення національної безпеки та стратегічної переваги держави. Дослідження провідних вітчизняних та закордонних науковців демонструють потенціал штучного інтелекту в трансформації розвідувальної діяльності.

Концептуальні основи використання штучного інтелекту в розвідувальній діяльності формуються на перетині інформаційних технологій, кібернетики, статистичного аналізу та військової стратегії. Український науково-дослідний інститут передових технологій (URIAT) визначає ключові напрямки впровадження ШІ у розвідувальну діяльність, серед яких особливе місце посідають:

- інтелектуальний аналіз великих масивів даних. Це дозволяє миттєво опрацьовувати колосальні обсяги інформації з різноманітних джерел, включаючи супутникові знімки, радіоперехоплення, соціальні мережі та відкриті інформаційні ресурси.
- машинне навчання - забезпечує автоматичну ідентифікацію закономірностей та прихованих взаємозв'язків, які складно або неможливо виявити традиційними методами розвідки.

Особливо ефективними є нейромережеві алгоритми семантичного аналізу у сфері передбачення потенційних загроз. Системи машинного навчання опрацьовують колосальні масиви даних, виявляючи латентні закономірності та прогнозуючи можливі сценарії розвитку військово-політичної обстановки з високим рівнем точності.

Системи геопросторової розвідки на базі штучного інтелекту забезпечують:

- автоматичну ідентифікацію військової техніки та інфраструктури;
- моніторинг переміщень особового складу та технічних засобів;
- ідентифікацію невідомих раніше об'єктів військової інфраструктури;
- прогнозування логістичних маршрутів та потенційних районів дислокації військ.

Впровадження штучного інтелекту в системи військової розвідки створює складний комплекс етичних, правових та безпекових викликів, які потребують глибокого та всебічного осмислення.

Проблема автономності прийняття рішень штучним інтелектом становить один з найсуттєвіших викликів сучасної військової етики. Делегування розвідувальним системам здатності до самостійного аналізу та інтерпретації даних порушує фундаментальне питання про міру відповідальності за потенційні похибки або негативні наслідки.

Етична складова застосування ШІ у військовій розвідці вимагає формування принципово нової парадигми морально-правового регулювання. Необхідно розробити міжнародні стандарти, які б забезпечували:

- Чіткі механізми людського контролю за автономними системами;
- Прозорість алгоритмів прийняття рішень;
- Можливість попередження та нівелювання потенційних помилок;
- Дотримання базових принципів гуманізму та поваги до прав людини.

Стратегічні пріоритети розвитку інтелектуальних систем військової розвідки включають та застосовуються наступні виміри.

Технологічний вимір передбачає постійне вдосконалення алгоритмів машинного навчання, розширення можливостей нейронних мереж та підвищення рівня адаптивності розвідувальних систем.

Кадровий вимір вимагає формування нової генерації фахівців, спроможних ефективно працювати на перетині військової справи, кібернетики та штучного інтелекту.

Безпековий вимір пов'язаний з розробленням дієвих механізмів етичного контролю за автономними системами розвідки.

Геополітичний вимір демонструє, що лідерство в сфері штучного інтелекту стає критичним фактором глобальної конкурентоспроможності держави, важливішим за традиційні військові потужності.

Унікальна позиція України полягає в органічному поєднанні практичного бойового досвіду та інноваційних технологічних рішень. Вітчизняні розробки мають потенціал не лише для забезпечення національної безпеки, але й для формування глобальних стандартів застосування штучного інтелекту у військовій розвідці.